

ZPRAVODAJ

SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

Všem našim čtenářům přejeme příjemné prožití velikonočních svátků, svátků jara.

Srdečně zveme naše členy a příznivce na **slavnostní koncert árií a písní italských skladatelů k 15. výročí založení naší Společnosti v úterý 24. května 2005 v 18.00 hod. ve dvoraně Muzea hudby v Karmelitské ulici č. 2 v Praze 1. Vstupné dobrovolné.**

Úvodem

Dnešním číslem zahajujeme 10. ročník pravidelného vydávání našeho Zpravodaje. Využili jsme této příležitosti ke změně jeho vnější podoby a doufáme, že ve spolupráci s Vámi se nám bude dařit i zkvalitňování jeho obsahu. Sluší se, abychom poděkovali Odboru kulturních a krajských vztahů Ministerstva zahraničních věcí ČR za jeho každoroční finanční příspěvek i našim autorům, bez nichž by vydávání Zpravodaje nebylo možné.

Budeme Zpravodaj zasílat i Společnostem přátel Česka v Itálii, o nichž jsme zveřejnili podrobné informace v loňském třetím čísle. Věříme, že vzájemná informovanost povede k postupnému navázání spolupráce s našimi místními pobočkami a k novým podnětům v jejich činnosti.

V pravidelné rubrice „Pro Vaši informaci“ přinášíme zprávu o **založení Pražské sekce Società Dante Alighieri**. Skutečnost, že jejími zakladateli a členy se stali zatím převážně italsí občané žijící v Praze, skýtá naději na naši budoucí hlubší spolupráci se zdejší italskou komunitou, kterou jsme zatím postrádali.

Zkušenost dobrovolných občanských sdružení dokládá, že z hlediska vynaložených prostředků docílují větší efektivity, nežli k těmto účelům existující státní instituce. Jejich oficiální působení je nezbytné, ale mělo by být neustále doplňováno tak zvanou dobrovolnou účastí zdola na plnění týchž cílů. Bez tohoto principu se neobejdou ani další kroky při sjednocování Evropy. Jsme rádi, že naše Společnost během jejího patnáctiletého působení mohla svým podílem na prohlubování česko-italských vztahů přispívat k tomuto vznešenému cíli.

Rostislav Pietropaolo

ARCA-Amici della Repubblica Ceca Associati

Česko-italské kulturní sdružení při honorárním konzulátu ČR ve Florencii sdružuje nejen české krajany v Toskáne, ale i italské občany, kteří mají zájem o propagaci české historie, kultury a jazyka v Itálii. V prvním roce své činnosti, který byl zároveň rokem vstupu ČR do Evropské unie, uspořádala ARCA řadu kulturních akcí určených pro velké i malé krajany i italské publikum: od prezentace českých tradic pro nejmenší (Mikulášská nadílka s ukázkou českých zvyků, přednesem koled, ochutnávkou cukroví a staročeským stromečkem se zdobenými perníky či velikonoční laboratoř s malováním kraslic, pečením jidášků a výrobou látkových dekorací), přes výstavu fotografií Ladislava Pouzara „Minulost a současnost Českého Krumlova“ až k přednáškám s poslechem věnovaným slavným českým hudebním dílům (Smetanův cyklus Má vlast a Dvořákova Novosvětská symfonie) a dvěma koncertům mladých talentů Pražské konzervatoře. ARCA se podílela i na prezentaci nově zrestaurovaného vlastního portrétu českého malíře Leopolda Pollaka ve sbírkách florentské galerie „Gli Uffizi“ a uspořádala první diskusní fórum nazvané „Na kus řeči s ...“ Toto i následující setkání se zastupiteli českých diplomatických úřadů v Itálii a s představiteli italských institucí si kladou za cíl sblížení české komunity s jejími zastupiteli v Itálii a zprostředkování některých praktických informací. Prvním hostem byla honorární konzulka České republiky ve Florencii Giovanna Dani Del Bianco. Vyvrcholením celoročního programu byl 18. listopadu Den Bohuslava Martinů uspořádaný v prostorách Francouzského institutu ve Florencii s úvodní přednáškou Aleše Březiny (ředitele Institutu B. Martinů v Praze) a celovečerním koncertem z děl českého skladatele v přednesu italských interpretů.

Podrobnosti o všech těchto akcích se dozvíte na našich stránkách www.flemingyouth.it/ARCA a rádi Vám na Vaše dotazy či připomínky odpovíme na adrese: infoarca@flemingyouth.it

S přáním hezkých Velikonoc Vás za sdružení „AR-CA-Amici della Repubblica Ceca Associati“ z Florencie zdraví.

Ing. Arch. Eva Houžvičková, tajemnice

51. Pucciniho festival – léto 2005

Během dlouholetých přátelských vztahů v Toskánské regionu navázala naše pobočka kontakt mj. i s oficiální agenturou Pucciniho festivalu TAMITALY, se sídlem v Luce. Cílem naší snahy je rozšířit nabídku významných kulturních akcí v Itálii pro členy naší Společnosti – milovníky italské opery, a to ve spojení s poznáváním kulturně-historických míst v této oblasti.

Jako každoročně, i příští festival v r. 2005 se koná na velkém jevišti v nádherné scénérii jezera Massaciuccoli u Luccy. Kromě vlastních operních představení organizuje pořadatel zájezdy a prohlídky míst, která místra inspirovala (jeho rodného domu, vily Puccini u Lago Torre, kde mistr žil a tvořil). Nabízí se rovněž možnost kombinace s Arénou ve Veroně a dalšími italskými hudebními festivaly, což je výhodné zejména pro skupinové zájezdy.

Pět programů (samostatných) je rozvrženo v těchto termínech:

- Premiéra 21. 7.–25. 7.
 - 4 noci + 2 opery
 - 2. 7. Děvče ze zlatého Západu
 - 3. 7. Bohéma
- Víkend s Puccinim: 28. 7.–1. 8.
 - 4 noci + 3 opery
 - 29. 7. Turandot
 - 30. 7. Děvče ze zlatého Západu
 - 31. 7. Bohéma
- Triumfy 4. 8.–8. 8.
 - 4 noci + 3 opery
 - 5. 8. Madam Butterfly
 - 6. 8. Bohéma
 - 7. 8. Turandot
- Tris 10.–14. 8.
 - 4 noci + 3 opery
 - 11. 8. Madame Butterfly
 - 12. 8. Děvče ze zlatého Západu
 - 13. 8. Turandot
- Velké finále – 18. 8.–22. 8.

- 4 noci + 2 opery
- 20. 8. Turandot
- 21. 8. Bohéma

Ubytování ve 3, 4 a 5hvězdičkových hotelech v Luce a okolí, skupinové zájezdy se zvýhodněním a českým doprovodem. Kontakt a další informace: info@tamitaly.it – www.tamitaly.it (písemné informace a dotazy možno adresovat i česky na adresu Tamitaly Travel, Via S. Giorgio, 64, 55 100 Lucca – tel. +39 0583 469481), s odvoláním na naši Společnost přátel Itálie.

Ve spolupráci s dalšími pobočkami chceme hledat další podněty a možnosti výhodných poznávacích akcí s pomocí našich italských přátel v Toskánsku.

Dr. Vladimír Houžvička
pobočka SPI – Brandýs n. L. – St. Boleslav

K dějinám Česko-Italských diplomatických vztahů

(3. část)

Druhým vyslancem v Římě byl Vlastimil Kybal¹ který představuje typického diplomata z řad univerzitních pedagogů, kteří vstoupili do diplomatických služeb. Vedle Vlastimila Kybala byl podobnou mimořádnou osobností historik Kamil Krofta, jenž působil ve Vatikánu.

Do Říma nastoupil jako mimořádný zplnomocněný velvyslanec ČR v Italském království a jako první řádný. Jeho osobním krédem bylo: „Diplomacie znamená být důstojnými představiteli svého národa u národa cizího a pokornými dělníky spojujícími oba národy ve všech oborech lidské činnosti, pokud to má význam pro vzájemné styky.“

Na vyslanectví, které tehdy sídlilo v pronajatém villinu ve via Gaeta č. 9, přišel 16. ledna 1920. Prostory, v nichž úřad sídlil, byly stísněné, všichni úředníci bydleli pohromadě. V přízemí byly 4 salony a jídelna, v patře bydlel jeho předchůdce, chargé d'affaires dr. Borský, sekretář Dr. Papírník a další úředníci. Celé druhé poschodí bylo obsazeno vojenskou misí. Všichni úředníci byli legionáři dosud v aktivní službě a byli podřízeni kap. Šebovi. Kybalovi se dosavadní polovojenský a současně volný kamarádský ráz úřadu nelíbil. Jeho postavení bylo v této společnosti těžké, protože nebyl ani vojákem, ani legionářem. Bylo pro něj náročným úkolem vychovat ve vojácích vě-

domí důstojnosti místa zahraniční reprezentace. Ani úředníci neměli zkušenosti ze státní služby, ani diplomatické zkušenosti. Dodržovali svůj esprit de corps a intelektuálský, možná až sucharský profesor s nimi nejezdil ani na vyjížďky, ani do osterií. Kybal nastolil na legaci řád a systém vřizování agendy. Zavedl sekci kabinetní (vedl osobně), právní (dr. Papírník), konzulární (dr. Frágner), obchodní (attaché Kundrát), tiskové (dr. Hoch, J. Havrda, sl. Veselá), vojenské (major Miller a kap. Škrla), dále oddělení finanční, administrativní a pasové. Vojenské oddělení bylo za Kybala autonomní.

Velký zájem věnoval Kybal rychle se rozvíjejícímu oddělení obchodnímu (obchodní styky, dovoz, vývoz) a propagaci. Dal podnět k založení stálé vzorkovny vývozních československých artiklů a vyhradil pro ně jeden sál nové legační budovy. Snažil se na podporu obchodních styků vybudovat síť čestných konzulátů. Získal pro expozici kolekce skla, keramiky, výšivek, grafiky, uměleckých děl a hudebnin. Při legaci vybudoval knihovnu s publikacemi o ČR a slovanských zemích. Založil archiv převzetím písemností Čsl. rady v Římě a postupem registratury bývalého rakousko-uherského konzulátu v Římě.

Vytkl si za cíl koupit vlastní vyslaneckou budovu, (v Římě v Kvirinálu, tedy italského Královského ministerstva zahraničí, působilo tehdy 45 vyslanectví a 20 vyslanectví v Vatikánu), což se mu podařilo. Mohl umístit celý úřad ve čtyřposchodové budově o 50 místnostech. Tím bylo zabezpečeno zázemí a pak se zaměřil na personální vybavení úřadu. Viděl u svých podřízených nedostatky diplomatické i společenské kultury, a proto zavedl informativní tiskovky o životě v Itálii a vnitřní i zahraniční politice. Udělal zkušenost, že „naše zahraniční úřady obsahují mnohý brak arivistů, ctižádostivců a nedouků“.

Stýkal se ve své funkci s královským dvorem, vládou a úřady a v jeho zprávách plasticky vystupuje poválečná Evropa a Itálie. „S královským dvorem jsem navázal styky odevzdáním pověřovacích listin dne 25. ledna 1920.“ Jako první vyslanec ČSR u Kvirinálu byl přijat se sympatiemi, „jež byly úměrné našemu dobrému jménu v Itálii z doby společných bojů proti monarchii rakousko-uherské. S králem jsem hovořil při nástupní audienci přes půl hodiny a vzhledem k jeho historickým zálibám nebylo mi nesnadno získat jeho pozornost...“

Kybal získal řadu kontaktů na italském ministerstvu zahraničí.

Vyjednal řadu dohod – statistickou konvencí česko-italskou, reciproční dohodu na min. pošt a telegrafů, na min. školství předložil min. Torreevi program kulturních styků česko-italských, jednal o zřízení

lektorátu slovanských jazyků na univerzitě v Padově a italského lektorátu na univerzitě v Praze (povolán Štuparich a Lo Gatto), o vyslání italského dantologa na pražskou univerzitu, o knihovně rakouského historického ústavu v Římě, vyjednal zastoupení československého státu v mezinárodním zemědělském ústavu v Římě.

Kybal studoval italské poměry z denního tisku a v osobních stycích s politiky a žurnalisty. Z diplomatické tribuny italského parlamentu sledoval často diskuse o italské zahraniční politice, sám publikoval v italských denících. Znal se s politiky, jako byl státní tajemník Agnelli (s ním jednal v záležitosti Terstu), Amendola, Torre, Orlando, Barzialai. Znal též řadu vlivných redaktorů zahraničně politických rubrik významných listů.

Kybal se vrhl do intenzivního společenského života a získával řadu kontaktů. Údajně patřil mezi nejpopulárnější vyslance v Římě. Řídil se představou, že, „každý nový vyslanec si musí kruh přátel vytvořit, a poněvadž je to dílo osobní, musí jeho nástupce vždy začínat znova“.

Při společenských akcích velmi Kybalovi pomáhal LEGA ITALO-CEKO-SLOVACCA, s jejíž pomocí se seznámil s přáteli v Benátkách, Turíně, Neapoli a Palermu. Česká kolonie v Římě se skládala na počátku 20. let 20. století z několika málo jednotlivců české i německé národnosti. Při vyslanectví založil Kybal Podpůrný fond a za pomoci příspěvků zámožnějších příslušníků v Itálii shromáždil během několika měsíců obnos 7000 lir a měl v plánu z tohoto fondu vybudovat hospic v Římě, který by poskytoval útulek zvláště chudým umělcům a studentům, dokud nebude zřízen Ústav historický a Akademie umění.

V dopise Eduardu Benešovi, tehdejšímu ministrovi zahraničí, se vyznává, že se na jeho naléhání rozhodl pro Řím „protože znám a miluji Itálii po 13 let a poněvadž jsem se domníval, že své osvobozené vlasti prospěji v Itálii více než kde jinde“. Začal, jak píše, „soustavně dílo sblížení národa italského a českého na poli politickém, kulturním i hospodářském“.

Když v roce 1921 bylo v podstatě budování zahraniční služby ukončeno, bylo vyslanectví v Itálii jedním z 23 zahraničních úřadů. Jeho činnost byla doprovázena hustou sítí konzulátů – generální konzulát byl v Terstu, konzulát v Miláně, Rjece a vicekonzulát v Janově. Kromě toho Kybal vybudoval i síť honorárních konzulátů po celé Itálii. Na jeho základech a rozsáhlých aktivitách pak stavěla zahraniční činnost v Římě. Zahájil celou řadu každoročně se opakujících významných prezentací české kultury v Itálii a vybudoval i materiální zázemí.

Inaugurace budovy vyslanectví se konala u příležitosti 28. října 1920. Byla to oslava plná nejvybranější společnosti. Trvalé sídlo vyslanectví bylo v jedné z nekrásnějších čtvrtí římských, ve via Luisa di Savoia a bylo zařízeno v historizujícím duchu, jak bylo tehdy pro salony obvyklé. V elegantním shromáždění bylo mnoho sličných dam a vynikajících osobností. Z přítomných hostů byl pan Krofta, čs. vyslanec u Svatého stolce, P. Bouzek, vicerektor České koleje, p. Mariana Kinská, J. E. Trautenbergová, za krajany MUDr. Steiner a řada dalších osobností.

Pokračování příště
PhDr. Irena Bukačová

¹ Vlastimil Kybal (1880–1958), historik, vědec a český meziválečný diplomat v Itálii, Španělsku, Mexiku a Latinské Americe, od druhé světové války v emigraci. Patřil k českým katolickým intelektuálům, kteří se věnovali náboženským dějinám středověku, františkánské reformě veden myšlenkou obnovy církve a aggiornamenta. Byl významným husitologickým badatelem, žákem Gollovým a Šustovým. Autor monografií o Sv. Františku z Assisi, Praha 1913, Sv. Kláře, Sv. Anežce. Bohatá publicistika k dějinám italsko-českých vztahů 20.–30. let 20. století.

Italští skladatelé v rokycanské hudební sbírce

(2. část)

Jak již bylo naznačeno v předchozí části, vedle Benátek patřil Řím v XVI. století k nejdůležitějším italským centrům rozvoje renesanční polyfonní hudby.

V rokycanské hudební sbírce je zastoupeno celkem 7 autorů italské národnosti, kteří se v XVI. století buďto v Římě narodili a získali hudební vzdělání, nebo část svojí umělecké kariéry spojili s tímto významným kulturním střediskem.

Abecedně tu jako prvního skladatele lze uvést sienského rodáka Agostina Agazzariho (narodil se cca 1580 v Sieně, kde také roku 1642 zemřel). V Římě působil velmi krátce: v letech 1602–1603 je doložen v jezuitském Collegiu Germanicu, kde se také roku 1606 stal maestrem di cappella v Seminario Romano. Od roku 1609 až do své smrti byla jeho hudební dráha umělecky svázána s působením v Sienské katedrále, kde se od postu varhaníka roku 1641 dopracoval až k funkci maestra di cappella. Jako skladatel se osvěd-

čil hlavně jako tvůrce duchovních děl, zejména motet a patřil k prvním autorům, kteří ve své tvorbě využili koncertantní techniku a zavedli varhanní continuo. Je znám též jako autor traktátu „Del sonare sopra l' basso“ z roku 1607.

V rokycanské sbírce je doložen jednak rukopisně třemi osmihlasými dvojsborovými motety v signatuře A V 20a-e, jednak jedním tiskem sopránového partu, obsahujícím 44 Agazzariových latinských motet pro 4 až 8 hlasů. Tisk vyšel roku 1607 ve Frankfurtu nad Mohanem. Naproti tomu Felice Anerio (1560–1614) patří ke skutečně pravým reprezentantům římské školy, neboť jeho život i kariéra byly vždy svázány s Citta santa. V letech 1568–1574 působil jako choralista v bazilice Santa Maria Maggiore, dále se vzdělával u Giovanniho M. Nanina a v letech 1575–79 pak fungoval jako zpěvák v Capella Giulia. Stal se knězem a po smrti Giovanniho Pierluigiho da Palestrina roku 1594 se stal skladatelem pro papežský sbor. Jeho rané skladby jsou světského rázu. K duchovní tvorbě konzervativnějšího typu se obrátil hlavně až po Palestrinově smrti. Značná část Aneriovy motetové tvorby je však komponována tehdy moderní dvojsborovou technikou, již prosluli zejména benátskí mistři. V Rokycanech je zachováno v pěti hlasech jedno jeho osmihlasé dvojsborové moteto.

Jako třetího skladatele, jehož umělecké působení bylo pevně zakotveno v Římě, lze jmenovat Ruggiera Giovannelliho (naroděn cca 1560 ve Velletri u Říma, zemřel 1625 v Římě). Od roku 1583 do jara 1591 působil jako maestro di cappella v chrámu San Luigi dei Francesi v Římě, poté byl až do března 1594 angažován ve stejné funkci v římském Collegiu Germanicu u jezuitů. Jeho hudebnická kariéra pokračovala získáním prestižního místa u sv. Petra v Cappella Giulia, od roku 1599 se pak stal zpěvákem v Cappella Sistina. V letech 1598 až 1605 pak vstoupil do služeb kardinála Pietra Aldobrandiniho. Od roku 1607 působil jako sekretář v Cappella Sistina, v období 1610 až 1613 tu vykonával funkci pokladníka a od roku 1614 v této pověstné kapele dosáhl předního postavení jako maestro di cappella. Jeho tvorba byla na přelomu XVI. a XVII. století populární a rozšířená jak v rodné Itálii, tak za jejími hranicemi. Jako skladatel se věnoval jak tvorbě světské – madrigaly mají odlehčenější ráz, ovlivněný canzonettou – tak i dílům duchovním. Z Giovannelliho duchovního odkazu tvoří přes polovinu 8 až 12hlasá moteta a mše, komponovaná v modernějším duchu, s využitím dvojsborové i koncertantní techniky v stylu moderního. V rokycanských hudebních pramenech je doložen třemi osmihlasými dvojsborovými motety, z nichž jedno je patrně unikátním nálezem. Škoda jen, že se jedná pouze o jediný basový part 2. sboru.

K jedněm z neplodnějších a nejoblíbenějších madrigalistů konce XVI. století bezpochyby patřil Luca Marenzio (narozen cca 1553/1554 v Coccagliu u Brescie, zemřel 1599 v Římě). Své mládí zřejmě strávil v Mantově ve službách knížete Gonzagy a další uměleckou dráhu od roku 1581 pak spojil se službou kardinála Luigimu d'Este v Římě, kde setrval až do jeho smrti roku 1586. V té době složil 7 knih madrigalů, 1 knihu motet, 5 knih canzonett a 1 knihu duchovních madrigalů. Od roku 1587 dále po 3 roky pokračoval ve službách kardinála Ferdinanda de Medici v Římě. Asi od roku 1593 byl angažován ve službách kardinála Cinzia Aldobrandiniho, synovce papeže Klementa VIII. Měl patrně nějaké privátní funkce u papežského dvora a jeho vysoké postavení u papežské stolice je doloženo pověšením revize gregoriánského chorálu. O jeho pohybu v posledních 2 letech života není moc známo, pohřben je v Lucině, u San Lorenza.

Marenziová skladatelská reputace je svázána zejména s jeho světským dílem, zvl. madrigaly, jejichž tvorbě se věnoval přes 20 let a celkem vydal 10 knih pětihlasých madrigalů včetně již zmiňované 1 knihy tzv. madrigalů duchovních. Jeho tvorba duchovní obnáší cca 71 polyfonních motet a 5 mší, v nichž mistrně aplikoval subtilní religiózní symboliku, inspirovanou obsahem slov. V Rokycanech je z ní dochováno 1 osmihlasé moteto. Jedna z nejvýznamnějších skladatelských osobností 2. poloviny XVI. století, Giovanni Pierluigi da Palestrina (narozen cca 1525/1526 v Palestrině, zemřel 1594 v Římě), se řadí právem k nejpřednějším reprezentantům tzv. římské školy.

Během svého života vystřídal v Římě řadu působišť, nevyjímaje všechny 3 nejvýznamnější římské baziliky: Santa Maria Maggiore, San Giovanni in Laterano a San Pietro. Svou bohatou a plodnou hudební dráhu dovršil roku 1571 až do své smrti jako maestro di cappella ve svatopetrské bazilice, kde měl na starost hudební provoz v papežské Cappella Giulia. Jeho rozsáhlý hudební odkaz zahrnuje i díla světského rázu (madrigaly), přestože těžiště jeho tvorby tkívá především v díle duchovním: složil celkem 104 mší, 7 knih motet a 4 sbírky drobných liturgických skladeb. Palestrinův význam tkívá v naplnění estetického a funkčního ideálu požadavků tridentského koncilu ve sféře katolické církevní hudby, kdy jeho dílo sloužilo ostatním protireformačním autorům jako vzor formálně vytříbené, dokonalé kompozice.

V rokycanské hudební sbírce je jeho latinská motetová tvorba doložena 11 ukázkami, které vyšly roku 1590 v Norimberku, v tisku „Corollarium cantionum sacrarum...“

Jako poslední reprezentant římských kontrapunktiků XVI. století budiž uveden Palestrinův současník a umělecký následovník Annibale Stabile (narozen cca

1535 v Neapoli, zemřel roku 1595 v Římě). Svoji hudební dráhu začal jako zpěvák v bazilice San Giovanni in Laterano, kde se v letech 1575–1578 dopracoval až do pozice maestra di cappella. Tutéž funkci pak až do roku 1590 vykonával v jezuitském Collegiu Germanicu a pak zakotvil v bazilice Santa Maria Maggiore. Od února 1595 až do své smrti pak působil na dvoře polského krále Sigismunda III. Je znám jako skladatel světské hudby, především madrigalů, ale i děl duchovních, zejména motet a mší. V Rokycanech se v témže exempláři norimberského tisku z roku 1590 zachovalo 5 Stabilových motet na latinské texty.

PhDr. Kateřina Maýřová

Konec Casanovy v Čechách

(2. část)

Casanova na českou půdu vstoupil celkem třikrát. Poprvé v roce 1753 při návratu z Paříže do Benátek. Sám o tom poznamenává:

„V Praze, kde jsem se nehodlal pozdržet, odevzdal jsem jenom dopis opernímu podnikateli Locatellimu; pak jsem vykonal návštěvu u staré známé, paní Morelliové, kterou jsem miloval, a u ní jsem po dva-tři dny našel všechno, po čem srdce touží“ ... Casanova neuvádí ani přesné datum, kdy do Prahy přijel a odjel, ani kde bydlel. (Italská opera měla tehdy sídlo v divadle v Kotcích).

Po druhé se Casanova dotkl české půdy v prosinci 1766 opět cestou z Drážďan do Vídně. O Praze v „Pamětech“ uvádí: „Asi v polovině prosince jsem s paní Blasinovou opustil Drážďany ... Učinili jsme v Praze krátkou zastávku a přijeli jsme do Vídně na Boží hod vánoční.“

Po třetí Casanova přijel do Čech až téměř po dvaceti letech, v roce 1785, kdy již skvělá dráha dobrodruha světového formátu ležela za ním. Když Casanova v říjnu 1785 dorazil do Duchcova, nebyl již žádným přitažlivým mladíkem, ale šedesátiletým, zapšklým, vznětlivým a zlomyslným bruchounem. Brzy byl služebnictvem nenáviděn. Ve stati „Aventuros“ najdeme i konkrétní zmínky o nepříjemnostech, které mu služebnictvo působilo: „Nebylo dne, aby neměl v domě hádky kvůli kávě, mléku, míse makaronů, které požadoval. Kuchař mu pokazil polentu, štolba mu dal špatného kočího, psi štěkali po celou noc, větší počet hostů zavinil, že musel jíst u malého stolu, lesní rohy mu některými, ostrými nebo falešnými tóny drásaly sluch, farář ho nudil svými nabádávacími řečmi, hrabě mu nepopřál dobrého jitra, polévku mu ze zlomyslnosti podávali příliš horkou, sloužící ho nechal čekat,

když chtěl pít, nebyl představen známému cizinci, který přijel, aby si prohlédl halapartnu, kterou byl Valdštejn proklát v Chebu (tam také jednu ukazují), hrabě půjčil někomu nějakou knihu a Casanovi to neoznámil, smáli se mu, když procitěně a s gesty pronášel italské verše. Stěžoval si i na lakotu správy zámku, která odmítala proplácet jeho účty. Znepřátelil se i s vesnickým lékařem atd."

Důsledky toho všeho se projeví u Casanovy těžkou depresí. Několikrát opustil Duchcov a podle některých tvrzení se pokusil i o sebevraždu. K tomu přispělo i milostné zklamání. V roce 1787 se sblížil s krásnou dcerou kastelána. Byla to dívka vzorně vychovaná, cudná a pravdomluvná. To nezabránilo, aby se jednou, při zpáteční cestě z každodenní procházky, Casanovi nesevěřila, že čáp je pro ni na cestě na duchcovský zámek. Reakce zralého Don Juana byla značně odlišná od bezstarostného záletníka, za jakého se kdysi vydával. Před svědky a samotnými rodiči slavnostně přísahal, že je ochoten si ji vzít, je-li on otcem dítěte, které čeká. A v této chvíli došlo k dramatickému obratu. Dívka přiznala, že jejím svědkem není Casanova, ale jiný zámecký host – malíř Schottner. Od toho dne si z Casanovy tropil posměch celý Duchcov.

Starý pán již toho nedbal. Našel útěchu v princ de Ligne, Wallensteinově strýci, osvícenci značné kultury, který nejen popsal osobu přítele v knize „Fragmenty o Casanovi“, ale velmi oceňoval i jeho dílo, dávaje mu přednost před romány Le Sage, které se v té době těšily velké oblibě. V roce 1791 zavítal do Duchcova z Karlových Varů, kde se léčil, Friedrich Schiller, který shromažďoval podklady pro svůj román o vůdci Valštejnovi.

Několik let předtím se Casanova setkal s císařem Josefem II. Znal ho již z Vídně, když působil na benátské ambasádě. Navrhoval mu tehdy uspořádat „činskou slavnost“, ale nenašel pochopení.

Návštěv na Duchcově byla celá řada.

Setkal se také s Mozartovým libretistou Lorenzem Da Pontem, kterého znal jak z Benátek, tak i z Vídně. Casanova mu dlužil několik set zlatých a Da Ponte se chtěl pokusit o jejich, alespoň částečné vrácení. Casanovo pokladna byla však v ještě žalostnějším stavu než jeho. Casanova ho doprovodil do Teplíc. Kočár se s nimi však převrhl.

Casanova často zajížděl do Prahy a nenechal si ujít Mozartovu operu Don Giovanni. Již v té době požíval pověsti dobrého spisovatele především historických a filozofických děl. Podle dobových zvyklostí psal jak francouzsky, tak i italsky. Knihovnická práce nezabírala Casanovi příliš času, a tak ho mohl využívat pro svou osobní činnost.

Své nejznámější knihy napsal právě na duchcovském zámku. Proslulou „Histoire de ma fuite des prisons de la Republique de Venise, qu'on appelle les Plombs“ vydal v roce 1787, aniž se uvedl jako autor. Jedná se o vydání velmi vzácné, neboť po mnoho let se dokonce pochybovalo o jeho existenci.

S menším ohlaselem se setkala jeho druhé dílo, vzniklé v Čechách, a to „Isocameron“. Je to utopistický román, jakýsi předchůdce Vernea a Wellse. Casanova se domníval, že vytvořil veledílo. To však nechalo na rozpacích i jemu nakloněné kritiky. Casanova tento svůj román představil jako překlad z angličtiny, což se v té době pro zvýšení zájmu dělávalo. Knihu musel vydat sám na svůj náklad, čímž se zadlužil do té míry, že musel své závazky splácet až do konce svého života.

V naději, že z dluhů vybědne, napsal dva svazky o řešení v té době aktuálních problémů a pokusil se též složit rozsáhlou epickou báseň na svého chleboďárce Alberta Wallensteina, kterou však nedokončil. Zachovala se stejně jako další díla v rukopise.

Po více než sto letech – v roce 1907 – byla objevena jeho velmi zajímavá kniha v knihovně pražského Národního muzea. Nese název: Soliloque d'un penseur“. Byla vydána v roce 1786 v Praze. Vytýká v něm proslulému dobrodruhovi Cagliostrovi, jehož před léty poznal v Aix v Provinci, jeho klamání lidí a označuje ho za šarlatána a podvodníka! Málo známé jsou Casanovy politické spisy týkající se polských záležitostí.

Nejproslulejšími jsou však jeho „Paměti“, rovněž sepsané Duchcově.

Zajímavá byla též jeho korespondence. Zmiňme se alespoň o té, kterou vedl s berním inspektorem v Čáslavi Ferdinandem Opizem. Ten měl ve zvyku pořizovat kopie všech dopisů které dostával i sám odesílal, takže tato sbírka dopisů je kompletně zachována. Psali si o všem možném. Opiz byl na každé slovo přecitlivělý a nedůtklivý. Jednou Opiz vyslovil domněnku, že jeho rod pochází z rodu italské šlechty Obizzi a dotazoval se Casanovy, zda tento rod zná a zda by mu o něm mohl opatřit bližší informace.

Casanova mu ve svém dvacátém dopise z 15. dubna 1793 žádané informace zaslal, ale zároveň mu doporučil, aby od takových domněnek upustil. Při pozdější roztržce mu napsal, že jeho jméno se spíše podobá českému slovu „opice“ nežli jménu onoho italského rodu. Opiz mu nezůstal nic dlužen a poznamenal, že děti u něho jeho jméno čtou jako „koza nová“.

Cyril Kříž
Dokončení v příštím čísle

Giovanni Boccaccio v české literatuře

(1. část)

Ze slavného souhvězdí tří „Velkých“ na italském literárním nebi nelze opomenout Giovanni Boccaccia, současníka Petrarcy.

Narodil se ve Florencii. Mládí prožíval v nedalekém Certaldu, kde měl jeho otec živnost.

V dospělém věku hodně cestoval a často i v diplomatickém posláním. Jeho literární počátky nemálo ovlivnila jeho láska k neapolské šlechtičně Marii D' Aquino. Zde má také původ jeho báseň „Amorosa visione“ (Milostná vidina) a román Fiammetta. To, co Vrchlického z Boccaccia nejvíc udivilo, byla právě jeho láska k Fiammetě. Velký vliv na Boccaccia mělo jeho přátelství s F. Petrarco.

Hlavním Boccacciovým dílem je „Decamerone“, cyklus sta novel zarámovaných do příběhu sedmi dívek a tří mládenců, kteří utekli na venkov před řádícím morem a v jedné vile si vyprávějí zajímavé příběhy. Název „Decamerone“ pochází z řečtiny, kde „deca“ značí deset a „hémíéra“ den. Látku k Decameronu Boccaccio čerpal jednak z antiky, jednak z tehdejších současných zpráv. Vyprávěné příběhy vynikají realistickou kresbou, jsou prodchnuty životním optimismem, zesměšňují farizejské ctnosti a oslavují lásku a ženu.

Boccaccio byl renesančním básníkem, spisovatelem a humanistou. Jeho dílo se stalo vzorem italských a světových realistických novel jako literární druh. Svým vybraným slohem a vybraným jazykem přispěl k ustálení spisovně itaštiny.

Byl také tlumočnickem života tíhnoucího k nejlidštějším ideálům. Tak ho také chápal neznámý český překladatel, jenž v roce 1879 přeložil pro časopis Lumír pojednání Paula de Saint Victora, což byl vůbec první boccacciowský článek v české literatuře.

Boccaccio sice nebyl tak proslulý jako Petrarca, nicméně patřil právem k již zmíněnému triumvirátu Dante – Petrarca – Boccaccio.

Jeho dílo, zejména pak Decameron, bylo všemožně potíráno. Boccaccio nijak neskrýval svoji antipatii ke Karlu IV. A v některých svých eklogách (VII. a IX.) v „Buccolicum carmen“ se přímo vysmívá jeho římské korunovaci.

Několik jeho děl se přece jen do Čech dostalo. Byly to jeho latinsky psané práce, jimž se věnoval ve svém stáří. Výpisky z těchto děl se nacházejí v pražské

univerzitní knihovně (De claris mulieribus, De casibus virorum illustrium).

Petrarca z jeho Decameronu zpracoval novelu posledního dne o „Markýzi ze Saluzza“, která oběhla Evropu.

Boccaccio byl objeven teprve až v době renesance. Do Čech se dostal nepřímou cestou z latinských úprav italských humanistů Beroalda a Leonarda Brunino, a to z německých překladů. Po prvotních neznámých překladatelích se Boccaccio dostává k humanistovi Mikuláši Konáčovi, jenž byl znalý též díla Danteho a Petrarcy. Z Decameronu přeložil a zveřejnil smutnou novelu „O Ghismondě ze Salerna“ (den IV., novela 1). Záhy Konáč překládá další novelu „O hloupém Cimonovi, jenž láskou zmuřdel“ a o rok později další novelu „O Ser Ciappeltovi“ (den I., novela 1). Přeložil pravděpodobně i další, ty se však ztratily.

Zatímco Konáč dosáhl svými spisy nevšedního rozšíření, jiný Čech, obdivovatel Boccaccia, tohoto úspěchu zdaleka nedosáhl. Byl to Hynek z Poděbrad, syn krále Jiřího. Z Decameronu podle německých pramenů přeložil jedenáct novel pod názvem „Rozprávky rozličné“. Svým překladům vtiskuje český kolorit a počestňuje jak jména, tak i místa. Významný je i překlad „Filicoly“, který doplňuje díla z renesančního období. Vyšel v roce 1519. Zachoval se jediný výtisk v Národním muzeu v Praze.

Nové období nebylo návratu Boccaccia nijak příznivé, neboť narážel na odpor katolické přísnosti, ale též osvícensko-romantická literatura byla k němu lhostejná, ježto svojí náplní se ubírala cestami, které byly Boccacciovi cizí. Zatímco Petrarca mohl inspirovat básníky romantiky, dantovský politický zápal a jeho preludy mohly ovlivňovat slávistickou poezii (Hněvkovský, Kollár, Čelakovský aj.). Boccaccio zůstával mimo a byl odsunut do zapomnění. Udržel se však v jarmarečních písničkách, jejichž původ sahá až do doby baroka. Největší rozkvět zaznamenal v XIII. století – R. Smetana, B. Václavek „České písně kramářské“ Praha, 1937 a K. Juda „Lidová epika česká u Boccaccia“ (1935 Zvon XXXV).

Rovněž nové směry, které následovaly po literárních proudech renesance, byly novému uznání Boccaccia málo nakloněny. Kosmopolitismus, který by mu mohl otevřít novou cestu, tak neučinil. V díle Jaroslava Vrchlického, kde přední místo zaujal Dante, Boccaccio zůstává nepovšimnut. Tak je tomu ve sbírce „Kresba a pastely“ z roku 1902. O Boccacciovi není zmínka ani v portrétech básníků, ač uvádějí například Cina z Pis-toie, Carduccio a další. V řadě překladů Vrchlického však Boccaccio nechybí. Objevuje se mezi představiteli poezie. O jeho próze však ani řádka. Ve Vrchlického „Z niv poezie národní a umělé“ (1901) jsou uveřej-

něny tři znělky a všechny balady z Decameronu. Tato sbírka představuje Boccaccia jako lyrického básníka. A roku 1907, v nové antologii, se opakuje totéž – jediný sonet otištěný již v předchozích sbírkách „Semd knih cizí poezie“. A aby neukřivdil jeho velelidy Decameron, vybral alespoň části ve verších balady.

V díle Julia Zeyera Itálie zaujímá význačné místo. O jeho činnosti ve vztahu k Itálii vyšla řada publikací. Uvedme alespoň některé.

O. Schiller: „Julius Zeyer a Itálie“ (1919)

Ettore Lo Gatti: „Julius Zeyer a Itálie“ ve Studi di letterature slave, II. sv. Řím 1927

U. Urbani „G. Zeyer, il grande romanziere ceco innamorato dell' Italo“ v Rivista letterature slave 1931“ omezující se jen na román „Jan Mária Plojhar“, který přeložil do italštiny v roce 1932.

Cyril Kříž

Dokončení v příštím čísle

Italské chuťovky

(8. část)

Sicilská zastavení II – lidé

O Sicilanech se tvrdí, že jsou mlčenliví, neproniknutelní, nedůvěřiví. Mají prý sklon ke konzervatismu, mysticismu a jsou velmi citliví. Na jedné straně se tento „portrét“ rozchází s naší představou sladkého života, za kterou se mnozí ženou na středomořské pláže, na straně druhé literatura a film nás v této představě jen utvrzují.

Na Sicílii se pěstuje umění diskuse „an sich“. Pozorujete-li muže při hovoru, s údivem zjistíte, že jejich gesta jsou úsporná, znalci Sicílie dokonce tvrdí, že diskuse málokdy vyústí ve skutky. Spisovatel Bufalino vysvětluje: „Necítíme žádnou potřebu měnit naše přání ve skutky ...“. Když král Viktor Emanuel přijel na Sicílii, byl upozorněn, že místní šlechta je k ničemu, změkčilá, ženštilá.

Zvlášť cizinci obtížně chápali a tolerovali takový přístup, takže Sicilané byli velmi rychle označeni za pasivní národ: například anglický guvernér ostrova v r. 1814 s překvapením konstatuje, že „Sicilané čekají, až všechno uděláme za ně“. Jeho sicilský ministr mu prý odpovídá: „Dát jim víc svobody, to je jako dát pušku do ruky dítěte nebo blázna!“

Faktem zůstává, že Sicílie spoléhá na státní pomoc víc než ostatní regiony. Ale to, co cizinci často nazývají pasivitou nebo leností, se vysvětlí samou strukturou sicilské společnosti, která se v průběhu dějin omezo-

vala na prostor vlastní rodiny. Skutečnými institucemi na ostrově zůstával vždy rodinný klan a věrnost závazkům mezi muži: slib, důvěra, čest nebo pomsta byly mnohem závaznější než vzdálený stát a jeho abstraktní instituce.

Z literatury víme, že smlouva – to je nejdřív pohled, pak cit a morální závazek. Nepotřebuje posvěcení zákonem, naopak. Přestože moderní doba vnesla do vztahů mezi lidmi legální pravidla, přetrvává silná preference tzv. personalismu. Takový pocit státní identity, jako ho znají a prožívají např. Němci, Angličané nebo Francouzi, na ostrově nenajdeme. Hslem ostrovanů klidně mohlo být „abychom žili šťastni a spokojeni, žijme v ústraní“. „Historická lhostejnost“ zaměňovaná za pasivitu?

Příkladem této odtazičnosti je například Palermo vyličené v jednom turistickém průvodci: Město je rozděleno do samostatných enkláv. Arabští a afričtí imigranti žijí v opuštěných budovách a u přístavu a přílehlých čtvrtě jsou doménou tzv. sottoproletariato, žijícího v mnohdy otiřesných chatřích, sousedících na mnoha místech s bohatými vilami. Jakmile padne noc, střed města se vyliční... Střední vrstvy mají dnes raději klid předměstí se spoustou zeleně, na úpatí Monte Pellegrino, střed města a historické centrum považují téměř za nebezpečné. Domy na předměstích jsou vybaveny bezpečnostními systémy, za které by se nemusel stydět ani jihoamerický diktátor: denní a noční hlídači, elektronika, zlí hafani ...

Maupassant napsal o Sicílii, že je jako krásná, žádoucí dívka, kterou všichni chtěli vlastnit, mnozí pro ni bojovali a položili život. Mísí se v ní krev Řeků, Arabů a Španělů.

Bufalino to potvrzuje: Řekové v nás probudili světlo a harmonii, muslimové nás opojili vůní orientálních zahrad a tisíce a jednou nocí, ale zdědili jsme po nich i fanatismus, náklonnost k podvodu a požívačnosti. Konečně Španělé nám předali sklon ke zveličování, svou aroganci, nádheru svých slov a svých rituálů, grandióznost svého zákoníku cti, ale v ústech nám zanechali i trpkou pachuč popela a smrti ...

I Maupassant si všiml, že: „v Sicilanovi je mnohé z Araba: vážný pohled, i když z Itala má velmi živého ducha. Jeho pýchá, jeho láska k titulům hrdoší i fyziognomie ho řadí spíše ke Španělům než k Italům.“

Historik Giuseppe Quatriglio píše, že arabská nadvláda změnila sicilský charakter: „Pod vlivem Arabů ztratila Sicílie svou vřelou osobitost a vyrovnanost. Získala přísnou, melancholickou a uzavřenou povahu. Ještě dnes tu vládou přísné španělské tradice ...“

„Řecký“ východ ostrova je naopak demokratičtější a jeho citové svazky s Itálií jsou vřelejší.

„Projíždíme-li západním výběžkem přes vesnice směrem k Alcamu, ocitáme se v jakémsi světě barbarů. Ženy tu žijí v poloustraní, pocit nezávislosti má jen krůček k banditismu. V Syrakusách jsme naopak v Řecku. Ženy vás tu vítají s úsměvem, lidé jsou veselejší a přístupnější.“ Potud citace z Ernesta Renana, který v sedmdesátých letech minulého století navštívil Sicílii. (Vingt jour en Sicile).

Touto kulturní konvergencí je silně poznamenáno i umění: „Sicílie má to štěstí, že ji postupně vlastnily plodné národy, ať už z jihu nebo severu, které zaplnily její území nesmírně odlišnými artefakty, v nichž se podivuhodným způsobem mísí nejpřirozenější tendence. Tady se zrodilo velmi specifické umění, které jinde nenajdete: převládá v něm arabský vliv uprostřed vzpomínek na Řecko nebo dokonce Egypt. Přisnost gotiky, kterou přinesli Normané, je mírněna pozoruhodným duchem a bohatou zdobností Byzance... Až uvidíte všechny památky pocházející z různých epoch, které zdánlivě nemají nic společného, pochopíte, že nejsou ani gotické, ani arabské, ani byzantské, ale sicílské: ano můžeme tvrdit, že existuje sicílské umění, sicílský styl, který je vždy rozpoznatelný a který je bezpochyby jeden z nejpůvabnějších, nejrozmanitějších ze všech stylů, obdařený největší představitostí ...“ (Maupassant, *La vie errante*).

Siciláné zbožňují hudbu. Nejslavnější opera Vincenzo Belliniho, rodáka z Catanie, dala dokonce jméno slavné kulinařské specialitě: „pasta alla Norma“. Gregoriánský chorál, romantické balady nebo unyle arabské melodie jsou základním stavebním kamenem místní hudby. Jejich odraz najdeme i ve zvláštních melodiích vyluzovaných jakousi harmonikou. Dalšími tradičními nástroji jsou „sciaccapensieri“ sicílských pas-tevčů „ciarameddu“, jakési dudy, „friscalettu“, flétna, „tamureddu – tamburína a „guatrrara“ – okarina z pálené hlíny. Zvuky těchto typických nástrojů doprovázejí táhlé melodie připomínající těžký život vesničanů.

Bufalino tvrdí, že v žádné zemi nenajdete tolik výjimečných lidí. Potvrzuje to i Lampedusa ve svém románu Gepar: „Siciláné se nikdy nebudou chtít zdokonalit, protože se za dokonalé již považují: jejich namyšlenost převyšuje jejich bídu, jakýkoli průnik cizinců do jejich záležitostí oťrese jejich snem o vlastní dokonalosti...“.

Citlivým tématem je otázka mužnosti: jedna z postav Lampedusova románu Profesor Síréna se chlubí, že: „o nás, mužích z Catanie, se tvrdí, že jsme schopni obtěžkat naše kojně...“. Bufalino to potvrzuje: Jakékoli podezření týkající se naší mužnosti nás urazí a rozběsí tak, že jsme schopni činit s tragickými následky...“.

V sicílské povaze najdeme i rysy trpitelství a rebelství ztělesněného banditou Giulianem, tzv. disfat-

tismo, které mnohdy brání tomu, aby se postoupilo kupředu, ale i srdečnosti a pohostinnosti v tom praveém slova smyslu.

Na závěr krásný citát z Bufalina

„Sicílie je kamenem vrženým z Afriky ... ráj, převlečený za peklo, peklo, přestrojené za ráj“.

Mgr. Anna Kokinová

Já a můj italský pradědeček

Z Prahy, aby poznala vzdálené příbuzné. Lenka Cusan rekonstruuje pradědovu historii a setkává se s italskými bratrance a sestřenicemi.

Pod těmito titulky otiskly místní noviny v San Stino di Livenza v benátském regionu článek o mém pátrání po italském původu mého příjmení. Zde je jeho překlad.

Jednoho srpnového rána před pěti lety se jistá mladá dívka z Prahy dostavila na matriční úřad v San Stinu: vysvětluje zaměstnankyni, že její pradědeček Pietro, zemřelý v Československu v r. 1919, pocházel ze San Stina. V dokumentech, které vlastnila to alespoň takto bylo napsáno. A děvče jménem Lenka Cusan si chce ověřit svůj italský původ.

Zaměstnankyně souhlasí: Cusan je příjmení historické sanstineské rodiny, jejíž zakladatel bydlel v ulici Morana. Původní dům ve třicátých letech vyhořel a dům, který jej nahradil je obýván Giovannim, jedním z mnoha bratrance. Cusan je kromě toho také příjmením jedné komunální zaměstnankyně: Marisa, pracovnice městské policie je ihned zavolána. A tak Lenka v této ženě v uniformě vidí první hledanou tvář svého italského původu. Na jedné straně nevěříci Marisa, která o tom příbuzném zemřelém před osmdesáti lety v Československu v rodině nikdy neslyšela, na druhé straně dojatá mladá Lenka.

O svém italském původu Lenka již od svého dětství věděla a stále se snažila získat potřebné informace. Její zájem o pradědečkův italský původ ji podnítil i ke studiu italského jazyka v Italském kulturním institutu.

Nedůvěřivá, ale zvědavá Marisa se pouští do zkoumání Lencina původu ve farních a městských archívech, zpodobá nejstarší příbuzné. A tak se vynořuje tento Pietro, ročník 1889, bratr Giovanniho, dědečka Marisy. Pietro ve svých 16 letech dostihuje otce Luigiho, ročník 1864, aby se stal v oblasti Prahy dřevorubcem. Po třech letech se Pietro oženil s Polkou

Francescou Wiecekovou. Po několika letech však utonul a zanechal čtyřletého Raimonda, dvouletého Uga a Giuseppinu, která se teprve měla narodit. Po nějaké době se otec Luigi vrací do Itálie. Pro polskou matku se udržení kontaktu s italskými příbuznými stává nemožným. V San Stinu se na něj již nemyslelo, a tak se na něj zapomnělo i mezi příbuznými.

V pátek večer se konala veliká oslava 36 sanstineských Cusanů, aby v rodině oslavili znovunalezené pražské příbuzné. „Bylo to pěkné – říká Marisa – nejen abychom oslavili Lenku, jejího otce Petra a její maminku Lenku, ale protože to byla příležitost k setkání všech sanstineských bratranců a sestřenic. A pro budoucnost jsme si slíbili, že se budeme setkávat alespoň jednou v roce.“

Lenka Cusanová

Jazykový koutek

Srovnávání vlastností lidí s vlastnostmi zvířat se v italštině a češtině většinou shoduje, někdy však také liší:

- agile come una gazzella – obratný jako gazela
- brutto come una scimmia (un rospo) – ošklivý jako opice (ropucha)
- cieco come una talpa – slepý jako krtek
- coraggioso come un leone – udatný jako lev
- fedele come un cane – věrný jako pes
- feroce come una tigre – divoký jako tygr
- fortunato come un cane in chiesa – šťastný jako pes v kostele (= nešťastný)
- furbo come una volpe (un gatto) – mazaný jako liška (kočka)
- grasso come una balena (un ippopotamo, un maiale) – tlustý jako velryba (hroch, vepř)
- laborioso come una formica – pracovitý jako mravec
- lento come una lumaca (una tartaruga) – pomalý jako hlemýžď (želva)
- leggero come una farfalla (una libellula) – lehký jako motýl (vážka)
- mite come un agnello – mírný jako beránek
- magro come un acciuga – hubený jako sardinka
- muto come un pesce – němý jako ryba
- nero come un corvo – černý jako havran
- noioso come una pulce (una mosca, una zanzara)

- otravný jako blecha (moucha, komár)
- pauroso come un coniglio – bázlivý jako králík
- pigiatu come le acciughe – namačkaní jako sardinky
- raro come un merlo bianco – vzácný jako bílý kos
- rosso come un gambero – červený jako rak
- sano come un pesce – zdravý jako ryba
- solo come un cane – osamělý jako pes
- stupido come un oca – hloupý jako husa
- testardo come un mulo – tvrdohlavý jako mezek
- vanitoso come un tacchino – marnivý jako krocan
- velenoso come un serpente – jedovatý jako had

doc. PhDr. Sylva Hamplová, CSc.

Pro Vaši informaci

- **Ilja Šetlík**, jeden ze zakládajících členů naší Společnosti, by se 23. května dožil 80 let. Bohužel 20. května 1995, tři dny před jeho 70. narozeninami, předčasně skončil jeho život, který byl mimo jiné tak přínosný právě pro česko-italské vztahy. Obsahové úrovni, zasvěcenosti a zajímavosti jeho statí o Itálii po jeho odchodu nebylo v české publicistice nikdy dosaženo. Slavnostní koncert, který uspořádáme k 15. výročí založení naší Společnosti, bude i příležitostí ke vzpomínce, že to byl právě on, kdo předsedal jejímu ustavujícímu shromáždění.
- Po zániku brněnské sekce v devadesátých letech minulého století, byla v prosinci 2004 založena **Pražská sekce Società Dante Alighieri**. Za cíl své činnosti si předsevzala šíření italského jazyka a kultury pořádním kurzů, přednášek, výstav, koncertů, kulturních výměn a tematických setkání. Podrobnější informace jsou na webových stránkách: www.dantepraga.cz – e-mail: info@dantepraga.cz. Vítejte vznik dalšího subjektu s podobnými cíli jako naše Společnost. Rádi budeme naše čtenáře informovat o akcích pořádaných touto Společností.
- Další **setkání zájemců o současné dění v Itálii se koná ve čtvrtek 16. června 2005 v 18,00 hodin v budově Základní školy Josefská ul. č. 5 v Praze 1, Malá Strana – 1. poschodí, místnost č. 24.** Úvodní slovo pronese a na dotazy odpoví místopředseda Společnosti, promováný filolog Jiří Holub.
- **K dnešnímu číslu Zpravodaje je přiložena poukázka k úhradě členského příspěvku na rok 2005.** Vzhledem ke zvýšení poštovních poplatků za veškeré platby poukázkou na 20 Kč, doporučujeme

složit příslušnou částku u kterékoliv pobočky České spořitelny nebo převést bezhotovostně z Vašeho účtu ve prospěch našeho účtu č. **1937698369**. Při bankovním převodu vyplňte druhou stranu poukázky. Ve všech případech neopomíňte uvést jako variabilní symbol číslo uvedené v horní části adresního štítku na obalu Zpravodaje. U členů odpovídá číslu členského průkazu. Uspadněte nám identifikaci plátce příspěvku. Pro Vaši orientaci připomínáme, že podle usnesení valného shromáždění činí minimální výše ročního příspěvku u studentů a důchodců 100 Kč, pro ostatní členy je výše příspěvku dobrovolná. Průměr za rok 2004 činil něco přes 200 Kč.

- Dne 17. února 2005 bylo uskutečněno jednání zástupců Společnosti o spolupráci s Muzeem hudby v Praze, s jeho ředitelkou PhDr. Evou Paulovou.
- V průběhu první poloviny února bylo zahájeno druhé pololetí ve 12 kurzech italštiny v pražské pobočce Společnosti za účasti 120 posluchačů. V Blansku a v Olomouci po jednom kurzu, v Býňově, Plzni a Teplicích ve dvou kurzech a v Karlových Varech ve třech kurzech. Od počátku dubna pokračuje kurz češtiny pro Italy pořádaný pražskou pobočkou. Zápisy do 15. ročníku kurzů pražské pobočky budou zahájeny 5. září v 1. poschodí Základní školy v Josefské ul. č. 5, v Praze 1 – Malá Strana. Jejich rozvrh bude zveřejněn ve druhém čísle Zpravodaje koncem června, na **aktualizovaných** webových stránkách Společnosti: www.sweb.cz/prateleitalie a na tel. č. 235 362 939.
- Díky zprostředkování naší Společnosti probíhá jednání o navázání partnerských vztahů mezi Biskupským gymnáziem a Konzervatoří v Českých Budějovicích a Arcibiskupským gymnáziem a Konzervatoří v Trentu a mezi hotelovými školami v Opavě a v Levico-Terme u Trenta.
- Jak jsme uvedli v minulém Zpravodaji **víceoborový technicko-průmyslový institut v Trentu má zájem o navázání spolupráce se střední školou stejného zaměření** v České republice. Zašlete na adresu uvedenou v tiráži Vaše návrhy s charakteristikou navržené školy.
- Město Vysoké Mýto navazuje partnerské vztahy s městem Chioggia v benátském regionu.
- Blanenská pobočka Společnosti přátel Itálie se připravuje na slavnostní otevření **Italské knihovny**, ke kterému dojde v rámci oslav 40. výročí partnerství s italským městem Scandiano. Knihovna bude otevřena dne 1. 7. 2005 za účasti nejen představitelů obou měst, zástupců Společnosti, odborníků z oblasti pedagogiky a vzdělávání, ale i skupiny mladých tanečníků a hudebníků z partnerského města, kteří budou během svého pobytu tradičně ubytováni

v blanenských rodinách. Součástí otevření knihovny bude i diskusní fórum na téma role literatury a četby originálních textů v rámci studia cizích jazyků, konkrétně italštiny, která se v Blansku vyučuje a která se těší nebyvalému zájmu posluchačů.

V den odjezdu italské skupiny dne 4. 7. 2005 odjede současně do Scandiana i skupina studentů italštiny z Blanska, pro které je ve Scandiano připravena již podruhé Letní škola italštiny, které se zúčastní i posluchači z Belgie a ze Švédska.

- Italský region Trentino – Alto Adige proslavený především ostrými štíty Dolomitů otevřel své zastoupení v České republice. Oblast, kde se narodila světová legenda horolezectví Reinhold Messner a ční osmdesát třítisícovek, chce české lyžaře nalákat především na 1180 km sjezdovek patřících do systému Dolomitů-Superski. Češi ale tuto oblast dobře znají: střediska jako Sella Ronda, Val Gardena či Alta Badia patří mezi jejich oblíbené cíle zimní dovolené. Více informací: www.suedtirol.info, e-mail: suedtirol@4net.cz, mobil: 777 622 686
 - Zájemci o letní pobyty v regionech Veneto, Emilia-Romagna, Abruzzo, Puglie a Kalábrie, s vlastní dopravou nebo autobusem, se mohou obrátit na cestovní kanceláře, které jsou označeny samolepkou Autorizovaný prodejce pobytů CK ATIS, která je kolektivním členem naší Společnosti. Více informací na www.atis.cz, nebo na tel. 554 787 111, 602 704 111, 603 562 640. Na požádání obdržíte katalog zdarma.
 - Texty pro dnešní číslo Zpravodaje byly původně připraveny v rozsahu 16stran v dosavadní grafické úpravě. Nová grafická úprava nám však umožnila vytisknout tytéž texty jen na 12stranách. Vynasnažíme se, abychom již příští číslo vydali opět o 16stranách. To nám umožní rozšířit jeho obsah o další 4 strany textů proti původnímu rozsahu. Těšíme se na Vaši spolupráci při naplňování našeho záměru. Využíváme příležitosti, abychom poděkovali firmě KELOC PC, spol. s r.o. za její vzornou spolupráci díky níž jsme k tomuto zlepšení mohli přistoupit.
- Jmenovitě pak panu Zdeňku Sladkému za jeho návrh nové grafické úpravy a Ing. Františku Bednářovi za jeho rozhodnutí o zachování dosavadní ceny za sazbu a tisk.

OBSAH 1. ČÍSLA X. ROČNÍKU ZPRAVODAJE

Úvodem	str. 1
Eva Houžvičková: ARCA-Amici della Repubblica Ceca Associati	str. 1
Vladimír Houžvička: 51. Pucciniho festival – léto 2005	str. 2
Irena Bukačová: K dějinám česko-italských diplomatických vztahů (3. část)	str. 2
Kateřina Mařová: Italští skladatelé v rokycanské hudební sbírce (2. část)	str. 4
Cyril Kříž: Konec Casanovy v Čechách (2. část)	str. 5
Cyril Kříž: Giovanni Boccaccio v české literatuře (1. část)	str. 7
Anna Kokinová: Italské chuřovky (8. část) – Sicilská zastavení II – lidé	str. 8
Lenka Cusanová: Já a můj italský pradědeček	str. 9
Sylva Hamplová: Jazykový koutek	str. 10
Pro Vaši informaci	str. 10

Na autorské a redakční přípravě tohoto čísla se podíleli

Irena Bukačová, Lenka Cusanová, Sylva Hamplová, Vladimír Houžvička, Eva Houžvičková, Anna Kokinová, Cyril Kříž, Josef Kukač, Petr Mastner, Jana Navrátilová, Rostislav Pietropaolo

Technická spolupráce

Jaroslava Lišková, Zdeněk Sladký

Z obsahu příštího čísla

Irena Bukačová: K dějinám česko-italských diplomatických vztahů (4. část)

Cyril Kříž: Konec Casanovy v Čechách (dokončení)

Cyril Kříž: Giovanni Boccaccio v české literatuře (dokončení)

Anna Kokinová: Italské chuřovky (9. část)

Sylva Hamplová: Jazykový koutek

Jaroslav Kubalík: Assistente linguistico

Nabídka kurzů italského jazyka a kurzů češtiny pro Italy pořádaných pobočkami Společnosti ve školním roce 2005–2006

ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

zapsán v evidenci periodického tisku pod číslem MK ČR E 14783

S příspěvkem Odboru kulturních a krajských vztahů MZV ČR vydává:

Společnost přátel Itálie

Adresa redakce: Brixihovo 21, 162 00 Praha 6, tel./fax 235 362 939

Internet: www.sweb.cz/prateleitalie

E-mail: prateleitalie@seznam.cz

Odpovědný redaktor: Rostislav Pietropaolo

Náklad: 700 výtisků, 4× ročně

Sazba a tisk: Firma KELOC PC, spol. s r.o., náměstí SNP 32, 613 00 Brno